

העם

עובדי כוכבים ומזוזות

תאונות אינן יכולות להיות מגיפה. אם כך — מה גרם לרצף בזה של תאונות מישפחתיות קטלניות?

אילו אפשר היה לרבר על "מגיפה" של תאונות קטלניות. היה זה מושג מתאים לאירועי השבוע. המרינה, הרגילה לאספקה סדירה של "פרשות", כאילו שנתה מפר שותיה. פסקדין של בית-הדין שפוט הגבוה לצדק בעניין פרשת-השב"כ גרם לאתנחתא בפרשה זו (ראה החדון). חוקי-הגיוענות וחוקי-הפגישות שהתקבלו בכנסת גרמו לפסקי-דמיון בעניינים אלה (ראה עמודים 10-11). את החלל תפסו התאונות.

הן דרפו זו את זו, מילאו את כותרות העיתונים. כבשו את המירקע: תמונות וזועה של מישפחות שלמות שנקטלו. הללויות המוניות.

מכה מן השמיים. תאונות אינן יכולות ליצור "מגיפה". אין זו תופעה מדינית. אין אדם גורם לתאונה בגלל ההשפעה הסוגסטיבית של תאונה אחרת. הדין, ההגיון מחייב שכל המשתמשים בכביש יזהרו יותר, אחרי שקרתה תאונה מחרידה.

אם כן, מה גרם לריבוי זה של תאונות המוניות. הקוצרות מישפחות שלמות?

חץ מעומסי-החום הפוקד את הארץ, שאינו בלתי-רגיל בעונה זו, אין שום סיבה נראית לעין המקשרת את כולם. כל תאונה שונה מחברתה, ורק המוות משותף לכולן.

אסטרוולגים חיפשו ומצאו את התשובה בכוכבים (ראה מה הם אומרים). רבנים דיברו שוב על מזוזות וחזרה-התשובה. אמונות אליליות אלה לא יכלו לספק תשובה סבירה לבני-דעת.

נראה שגם השילטונות עמדו מול התופעה בחוסר-אונים. הפוליטיקאים דיברו, השרים נאמו, המישטרה הבטיחה, אך בסופו של דבר לא נותרה לאיש תשובה אמיתית. הכל התייחס אל הטרגדיות כאף "מגיפה", מכה מן השמיים — והתפללו שתעבור במהרה.

כאך עדים

נוסעי האוטובוס לא חיכו למישטרה. הם ידעו מה צפוי להם. הם ברחו על נפשם

בגל ידיעות-הזוועה על תאונות קטלניות, והטרגריות המישפחתיות הכרוכות בהן (ראה לעיל) נעלמה ידיעה קטנה אחת.

ליד תליחן התנגשה מכונית פרטית באוטובוס שהוביל פועלים ערביים. יושבי המכונית הפרטית נהרגו. נהג האוטובוס, ערבי מטובאס שלייד שכם, נעצר.

מעצרו של נהגים המעורבים בתאונות קטלניות, אף שאין כל חשד סביר נגדם, הוא נוהל שיגרת של המישטרה, גם כשהנהגים הם יהודים (ראה עמודים 36-37) — ועל אחת כמה וכמה כשהם ערביים.

אך לפני כן קרה משהו מוזר. נוסעי האוטובוס, כולם ערבים מה שטחים הכבושים, לא היו מעורבים בתאונה בכל צורה שהיא. איש לא יכול היה להאשים אותם במאומה.

אולם ברגע שקרתה התאונה, ולפני שהמישטרה הספיקה להגיע, הם נעלמו כלא היו. הם ברחו — אישיאיש על נפשו.

פרט קטן זה מדבר כאלף עדים. נראה כי פועלים ערביים אלה הם למודי-נסיון בכל הנוגע ליחס המיש-

אחר-כך ניסה להתנקש בחייהם של קציני-בולשת שרצחו את מנהיג "לח", יאיר. אך לא על פעולות אלה היתה תיפארתו, ולא בזכותן ייזכר. שעתו הגדולה היתה כאשר התמוטט אירגון המחתרת שבו הוא היה חבר.

להשתתף במלחמה. כמה חור-דשים לפני כן נרצח אברהם ("יאיר") שטרן. ראשי "לח" נצודו אחד-אחד, נורו ברחובות, נשפטו לשנות-מאסר ארוכות ומצאו עצמם בכתי-הכלא ובמחנות-המעצר. בין העצורים: יצחק שמיר — או יצחק ("מיכאל") יורניצקי, נתן לייזמור המנוח, ישראל ("אלרד") שייב, אליהו ("שאויל") גילעד.

בין הלוחמים הבכירים היו גם שהסגירו עצמם לשילטונות כיוממתם. לא היה עוד בכוחם לשאת את הסכנה היומיומית ואת איבת-הכל: השוטרים, שחיפשו אתם באקדחים שלופים, אנשי אירגון ההגנה, שרצו להסגירם. אנשי אצ"ל, האירגון שממנו התפלגו, אשר שמרו להם טינה.

תצלומיהם התפרסמו על לוחות המודעות כפושעים מבוקשים, ולמסי גירייהם הובטחו פרסים כספיים. בעיני רוב רובו של הישוב היהודי היה דמם מותר, ולכן לא היה להם סיכוי להישרד.

מנהיגי "לח" העצורים היו מושוכ-נעים כי בא הקץ על אירגונם, ושאיש מהם לא ייוותר עוד בחוץ.

ברגע השפל העמוק ביותר של המחתרת, כשהכל נראה אבוד, עלה שמו של יהושע כהן. כהן, אז נער בן 20, היה פעיל מנעוריו באצ"ל. עד אז לא התבלט בין חבריו הנוגרים והבכירים ממנו. מעולם לא התעניין ברזי האידאולוגיה הרוויזיוניסטית. ביצע את המשימות שהטילו עליו מפקדיו מתוך רחף אחר בלבד: הרצון להשתתף במלחמה לחרות.

באותו קיץ עגנו הצליח כהן להוכיח את נכונותה של האימרה המפורסמת שטבע נאפוליון: בילקוטו של כל חייל רגלי מונח שרביט של מארשל.

בעוד חבריו נתפסים ונכנעים, החליט כהן להשיב מלחמה שעה. לברו, כשליצרו רק נחמה ("נחח"), חברתו לחיים, ובדיהם שני אקדחים, יצא יהושע להסתתר בפרדסי-השרון.

הפרדסים היו אז נושפים, כי המלחמה כרתה את שוקי-הייצוא של ענף ההדרים. היה זה איזור אידיאלי להסתתר בו, בדיוק כפי שהיו יערות אירופה לפרטיונים.

כתוך שבועות ספורים התברר, כי הבחור מן הפרדסים הצליח להציל את כבודו של האירגון.

עצם עובדת היותו חופשי שיגיעה את השילטון הבריטי. הבולשת ואנשי הצבא עשו מאמצים עליונים לתפוס את אחרון המבוקשים, שתצלומו היה בידיהם, ושהנתוסס בכל מקום ציבורי, תשומת-הלב הרבה של השילטונות היפנתה אליו גם את תשומת-ליבם של חבריו. שרידי "לח" שבחוץ. החלו מחפשים דרך להתקשר עימו, לחדש את הפעילות. קשישים ממנו, שפרשו מזמן מפעילות והתרחקו מהמחתרת, נזכרו לפתע כי דרגתם בכירה משלו, הגיחו ממאורותיהם והציעו לו לפקד עליו. המנהיגים שבכתי-הכלא, שלא כולם שמעו לפני כן את שמו, ניסו לשגר לו הוראות.

חברתו היתה יוצאת העירה, בוררת את כל הפונים אליו ומסדרת פגישה. היא נהגה להוביל אותם לפרדסים. הסימן המוסכם, שלו היה נענה כהן ומופיע לפתע לנגד עיני העולים אליו לרגל, היה שריקת הימנון-החרות הצרפתי, המארסייז.

בנגדים בלויים ויחף — כך הוא היה מופיע לפני מבקריו. את נעליו נשא על שיכמו, כדי לחסוך אותם למיקרה שירצה להתגנב העירה. מוזנו היה לחם ותפוזים.

בכל החודשים שבהם נחשב מנהיג, לא יצא כהן אפילו לפעולה מיבצעית אחת. הצלחתו הגדולה היתה עצם הישרדותו. בכך הצליח לקבוע עובדה פוליטית שאי-אפשר היה לערער (המשך בעמוד 8)

היסטוריה המנהיג מהפרדסים

החייל האלמוני, שנשא בילקוטו את שרביט המארשל, הציל מחתרת שלמה מהתמוטטות

נהג יעקב כהן מכפר-סבא האמין תמיד בצירוף של תורה ומלאכה. לכן שלח את בנו לתלמוד-תורה, ולכן השתתף באירגון שנקרא "משמרות שבת".

מדי שבוע יצא יעקב כהן עם חבריו לחצוצות העיר ולסביבתה, כדי לקרוא למחללי-שבת להפסיק ביום הקדוש כל מלאכה.

באחת השבתות הגיעו יעקב וחבריו לשרות קיבוץ רמת-הכובש, ונתקלו בקיבוצניק שעסק בחריש. אנשי המישמרת העירו לו כי הוא חורש את אדמת הקרו-הקיימת, וכי עליפי החווה עם הקרן עליו להימנע מחילול שבת.

בתגובה הוביל הקיבוצניק את יעקב הצידה, כדי שלא להלבין פניו ברבים, ואמר לו: לפני שאתה מטיף לי מוסר, כדאי שתשים לב מה עושה בשבת בנך יהושע.

בנו, יהושע, זאת ידע האב היטב, מחלל שבת ללא ניד עפעף, כשרות המחתרת.

מאותו יום הפסיק יעקב להשתתף במישמרות-השבת. כבר בהיותו בגיל העשרה השתתף יהושע כהן בתקיפת מונית ובפעולות טורר אחרות נגד אוכלוסיה ערבית.

הסתפק בכך. בישיבת-הממשלה, שבה התעורר עניין זה במפתיע, היתה לשרון טענה משלו: הערבים מה-שטחים" אשמים בתאונות.

זה נשמע תמוה, ויצחק רבין ביטא תמיכה זו. הרי בתאונות הנוראות של השבועיים האחרונים לא היו ערבים מעורבים.

שרון עמד על שלו. היתה תאונה בצומת-גבעתי, לא הרחק מחוותו של שרון, ובה היה מעורב ערבי. וגם נהג האוטובוס בתאונת תליחן (ראה לעיל) היה ערבי מטובאס.

טענה זו היתה מופרכת מכל הבחינות, והראתה עד כמה יכולות עמדות פוליטיות ודיעות קדומות עמוקות לשבש כל דיון ענייני.

הערבים מהווים כיום קרוב ל-40% מהאוכלוסיה בישראל ובנתיה, והיה "מגיע" להם חלק הרבה יותר גדול בתאונות. יתר על כן, מדי יום נהרגים לישראל בין 40 ל-80 אלף פועלים מהשטחים הכבושים. נוסף על הפועלים העלים הערביים שהם ארתי-ישראל. הם נעים במשך שעה-שעתיים בכבישים לעבר מקום-העבודה, ומן דומה בחור רה. הם מובלים כאלפי מכוניות. בכבישי שים הגרועים ביותר בברינה נעים בכוקר ואחרי-הצהריים שיירות אינסור פיות של פועלים ערביים.

בהשוואה לנתונים אלה, מיספר התאונות שבהן היו מעורבים ערבים בשבועיים האחרונים היה מזערי.

אך מי שמחפש שעיר-לעזאזל — ימצאנו תמיד במיעוט הלאומי הקרוב ביותר.

טרה אליהם. הם פוחדים פחד-מוות מפני כל מגע עם המישטרה — גם כשלא יכולה להיות כל טענה נגדם. רק סופר יכול לדמיין לעצמו אילו חוויות צפונות בליבם של נוסעי אוטובוס אחד כזה — מעצרים, מכות, התעללות, השפלה.

הנוסעים לא חיכו כדי למסור עדות. הם ברחו כמוץ לפני הרוח.

תאונות

שעיר לעזאזל

לאריאל שרון הסבר: הערבים אשמים. זה מעיד יותר על שרון מאשר על העוברות

היה נדמה כאילו הוויכוח על מזגני האוויר במכוניות הסתים, באיחור של 17 שנים (ראה יומן אישי). היה ברור לכל שיש קשר בין ריבוי התאונות ובין עומסי-החום. המזגנים מהווים כאקלים הארץ אכזרי-בטיחות חיוני. יש לחייב כל בעל-מכונית להצטייד בו, ולפחות לשחרר אותו מכל מס.

כל ילד מבין זאת, וגם שרי-התחבורה הגיע סוף-סוף למסקנה זו.

אך לפתע הסתבר שיש מתנגד: אריאל שרון, שרי-התעשייה-המיתסחר החליט כי שיחרור מזגני-המכוניות ממיסים וממכס יפריע לתעשייה המי-קומית.

שיירות אינסופיות. אך הוא לא

יהושע כהן בשדה-בוקר (1968) לחם. תפוזים ושריקת המארסייז